

Тичиніна А.С., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

АВІАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Авіаційне страхування – це загальна назва комплексу майнового, особистого страхування осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або законодавством.

Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації здійснюється з метою забезпечення захисту інтересів користувачів повітряного транспорту, третіх осіб, експлуатантів повітряних суден, власників повітряних суден і включає такі складові, як: страхування цивільних повітряних суден; страхування відповідальності авіаційного перевізника за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, вантажу і пошті; страхування осіб, які мають право перебувати на борту повітряного судна на законних підставах без придбання квитків; страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу тощо.

Кажучи про особливості авіаційного страхування, слід сказати наступне. Порядок та умови проведення авіаційних видів страхування є специфічними і потребують докладного висвітлення. Це зумовлено такими чинниками:

- авіаційне страхування має справу з особливими, відмінними від інших видів майна ризиками;
- авіаційні ризики можуть тягти за собою катастрофічні та кумулятивні збитки;
- авіаційне страхування регулюється як національним, так і міжнародним правом;
- для проведення операцій з авіаційного страхування потрібна розвинена спеціалізована інфраструктура;
- авіаційні ризики висувають високі вимоги до професійної підготовки фахівців, які здійснюють їх страхування

Отже, авіаційне страхування є досить складним за своєю суттю, а його реалізація потребує від страховика особливого підходу.

Щоб страхова компанія могла здійснювати авіаційне страхування, вона має задовольняти нижченаведені умови.

Наявність професійно підготовлених фахівців-експертів. Страхова компанія, котра здійснює авіаційне страхування, повинна мати фахівців, які володіють не лише економікою страхування, а й

глибокими знаннями з питань технічної експлуатації повітряних суден, сертифікації в цивільній авіації, правил виконання польотів і, безперечно, міжнародного права. Такі фахівці, як правило, аналізують інформацію, надану страхувальником перед укладанням договору страхування, і виконують функції аварійного комісара в разі настання страхового випадку. Складність сучасної авіаційної техніки та причинно-функціональний зв'язок між елементами сучасної авіаційно-транспортної системи цивільної авіації потребують від страхової компанії використання високих професіоналів цивільної авіації на постійній основі.

Наявність широкої системи перестрахування. За розміром страхових сум авіаційні ризики є одними з найбільших узагалі з усіх видів страхування (десятки, сотні мільйонів, а іноді й мільярди доларів). Звичайно, щоб розмістити такі ризики, потрібно не лише залучати фінансові можливості національного страхового ринку, а й вдаватися до послуг міжнародного страхового ринку. Таку роботу неможливо здійснити без наявності договорів перестрахування з національними страховиками та міжнародними страховими брокерами.

Наявність фахівців із міжнародного права або договорів з міжнародними юридичними компаніями. У разі настання страхового випадку в цивільній авіації, як правило, стикаються закони багатьох держав: країни, на території якої сталася подія, країни реєстрації авіаперевізника, країни — власника літака, та країн, громадяни яких постраждали в авіаційній події. Тому для врегулювання будь-якого серйозного страхового випадку з авіаційного страхування потрібні знання та грамотне застосування всіх цих законів.

Виходячи з цього, можна виокремити такі особливості авіаційного страхування:комплектність (майнове, особисте, відповідальності);великі розміри страхових сум, визначених у валюті різних країн;дія полісів за межами України;значна акумуляція ризиків;необхідність перестрахування ризиків на міжнародному страховому ринку [1].

Розглядаючи законодавчу базу авіаційного страхування, слід сказати, що правове забезпечення цього виду страхування дуже різноманітне. Так, воно містить норми міжнародних угод та конвенцій, до яких приєдналась наша держава; нормативні акти міжнародних організацій цивільної авіації, членом яких є Україна (ІКАО, ІАТА); норми внутрішніх законодавчих актів, що регулюють діяльність як цивільної авіації, так і страхування. Обов'язковість авіаційного страхування визначена міжнародними Конвенціями

Цивільної авіації, до яких приєдналась Україна, Повітряним Кодексом [2], Законом України «Про страхування» (ст. 7, п. 7).

Література

1. Авіаційне страхування, класифікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/612/43/1/1/>

2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>

3. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.

УДК 656.7.078.8:001.12/.18(043.2)

Хомченко О. В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н. В., к.ю.н.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ У СФЕРІ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Українська авіація повинна вміти працювати в конкурентному середовищі, тому що захиститися від конкуренції неможливо. Україна знаходиться на перетині відомих історичних транспортних шляхів, має власні авіаційні традиції підготовки кадрів і виробництва, наукову базу та підприємства. Натомість через відсутність доступу до фінансування стримується розвиток українських авіакомпаній, їх конкурентоспроможність. Крім економічної ситуації в Україні на розвиток авіабізнесу також впливає військово-політична ситуація, яка знищила значну частину внутрішнього ринку України.

Послаблення конкурентних переваг вітчизняних виробників призводить до зникнення попиту на українські пасажирські літаки, але розвиток та зміцнення вітчизняної авіабудівної галузі є запорукою посилення конкурентоспроможності національної економіки в цілому. Сучасний ринок пасажирського авіабудування характеризується серйозною конкуренцією й жорсткими вимогами з боку авіакомпаній. Конкурентні переваги, переваги фірми у якійсь галузі чи діяльності з випуску товарів порівняно з фірмами, що конкурують, надають змогу не програвати в конкурентній боротьбі та збільшувати свою частку ринку. Отже, формування конкурентних